

SINT-JAN, René van (Buizingen 2 juni 1887 – Gent 26 oktober 1970).

Was de zoon van een Brabantse onderwijzer, die later schooldirecteur werd in West-Vlaanderen. Als leerling van de Staatsmiddelbare School te Veurne stichtte Van Sint-Jan in 1903 de Taalminnende Vrijzinnige Studentenkring met de kenspreuk “Voor

Taal en Vrijheid". Van 1905 tot 1907 volgde hij les aan het college te Tielt, waarna hij het eindexamen voor de Centrale Examencommissie aflegde. In 1911 promoveerde hij te Leuven tot doctor in de Germaanse filologie op een proefschrift over Friedrich Schlegel. Vanaf 1911 was hij achtereenvolgens leraar te Antwerpen, La Louvière, Brugge en Philippeville tot hij in oktober 1913 in het atheneum te Gent terecht kwam. Daar leerde hij mensen als Jozef Goossenaerts en Hippoliet Meert kennen.

Hij trad toe tot het activisme en op 31 januari 1917 werd hij docent voor Frans, Engels en Duits benoemd aan de Hoogere School voor Handelswetenschap, verbonden aan de door de Duitsers vernederlandste Gentse universiteit (onderwijs). Ondertussen bleef hij leraar aan het atheneum, al liepen de spanningen tussen de activisten en de Belgische patriotten er erg hoog op. In het activisme zou hij niet echt het voortouw nemen en zich terughoudend opstellen wat inzet voor het propagandawerk van de Raad van Vlaanderen betrof.

Einde 1918 week Van Sint-Jan uit naar Nederland en op 29 juli 1920 werd hij door de Belgische justitie bij verstek tot tien jaar dwangarbeid veroordeeld. Hij vond weldra een nieuwe werkkring aan de universiteit te Münster (Westfalen), waar hij Nederlands doceerde; van 1920 tot 1924 als lector, van 1924 tot 1932 als privatdocent, daarna als buitengewoon hoogleraar. Zijn wetenschappelijk werk strekte zich uit over de Neerlandistiek waarbij hij contact probeerde te houden met het thuisland, onder meer met zijn leermeester professor Lodewijk Scharpé. Hij weigerde de Duitse nationaliteit en bereidde jarenlang zijn terugkeer voor. Pas in 1939, vlak voor het uitbreken van de oorlog, kon hij zijn familie naar Ieper overbrengen. Tijdens de Tweede Wereldoorlog aanvaardde hij een vergoeding van de Bormscommissie en bleef noodgedwongen lesgeven in Münster. Hij zat echter als Belg, in Duitsland werkzaam, met zijn familie in bezet land, tussen twee stoelen. In 1946 liet hij zich repatriëren naar België waar hij tot een boete werd veroordeeld. Hij kon niet meer terug naar zijn werkkring in Duitsland. In 1949 werd hij in zijn burger- en politieke rechten hersteld. Van Sint-Jan bleef zichzelf steeds zien als een anti-Duitse Vlaamsgezinde en hij aanvaardde nooit de juridische en politieke gronden voor de bestraffing van activisme en collaboratie. Hij werd begraven te Zomergem.

WERKEN: 'Die politische presse Belgiens', in *Zeitungswissenschaft*, jg. 4, nrs. 1-6 (1929); – Guido Gezelle's avonturen in de journalistiek, 1954; – Gezelle-Lexikon, onuitgegeven.

LITERATUUR: *Gentsche Studenten Almanak* voor het jaar 1918 (1918); – M. van de Velde, *Geschiedenis der Jong-Vlaamsche Beweging*, 1914-1918, 1941; – K. de Busschere, 'In memoriam Dr. R. van Sint-Jan', in *Gezellekroniek*, nr. 7 (1971), p. 8-9; – W. Péé, 'Dr. René Victor, van Sint-Jan', in *Taal en Tongval*, jg. 24, nr. 3-4 (1972), p. 162-172; – D. Vanacker, *Het aktivistisch avontuur*, 1991.

JAN BRANS* EN LUC VANDEWEYER